

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274 **คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1**
www.thebestcenter.com; www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือเตรียมสอบ

นักวิเคราะห์ นโยบายและแผน

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ประกอบด้วย

- พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546
- ความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12(พ.ศ.2560-2564)
- ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และงานโครงการ การติดตามประเมินผล การบริหารเชิงกลยุทธ์ และการบริหารจัดการ
- ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐด้านการสาธารณสุข
- ความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ภารกิจ นโยบาย และยุทธศาสตร์ ของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงสาธารณสุข
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

เปิดติวครบวงจร ทุกหน่วยงานสอบ และติวทางไปรษณีย์
ติดต่อ 02-3186868, 02-3141492

ศูนย์รวมคู่มือเตรียมสอบและแนวข้อสอบ มีวางจำหน่ายตามศูนย์หนังสือทั่วประเทศ
หรือ www.thebestcenter.com

E-book download ติดต่อไลน์ Id Line : 0627030008

270.-

คำนำ

ชุดคู่มือเตรียมสอบ สำหรับตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โดยทางสถาบัน THE BEST CENTER และคณะได้เรียบ
เรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมตัวสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ
เล่มนี้ขึ้นมา โดยได้รวบรวมขึ้นจากประสบการณ์ตรงทั้งเล่มเป็นการเจาะเนื้อหาบางเรื่องและ
ระเบียบ พ.ร.บ. ที่กำหนดในการสอบโดยเจาะแนวข้อสอบ เพื่อให้ผู้ที่สอบได้เตรียมตัวอ่าน
ล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การ
สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่ม
ได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขออ้อมรับข้อบกพร่องใด ๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟัง

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน
ฝ่ายวิชาการ
สถาบัน The Best Center
www.thebestcenter.com

สารบัญ

● วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ภารกิจ นโยบายและยุทธศาสตร์	1
● แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2579	8
● เจาะข้อสอบพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	12
● เจาะข้อสอบพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนพ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	61
● เจาะข้อสอบ พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. 2540	114
● เจาะข้อสอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีพ.ศ. 2546	134
● แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(พ.ศ.2560-2564)	156
● การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์	181
● แผนงานโครงการ การติดตามประเมินผล	201
● การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management)	209
● การบริหารจัดการ	232
● นโยบายของรัฐด้านสาธารณสุข	236
● ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	238
● เจาะข้อสอบวิเคราะห์นโยบายและแผน ชุดที่ 1	250
● เจาะข้อสอบวิเคราะห์นโยบายและแผน ชุดที่ 2	257
● เจาะข้อสอบวิเคราะห์นโยบายและแผน ชุดที่ 3	279

ประวัติเกี่ยวกับกระทรวงสาธารณสุข

☆ ยุคก่อนประวัติศาสตร์

มนุษย์รู้จักรักษาตัวมาแต่ดึกดำบรรพ์ โดยสัญชาตญาณแห่งการดำรงไว้ซึ่งความอยู่รอดของตนเองได้มีอยู่ในตัวของมนุษย์ตั้งแต่เกิดมีมนุษย์มาในโลกนี้ การสาธารณสุขในยุคดั้งเดิมนี้ก็มีอยู่บ้าง แต่ส่วนมากจะเน้นด้านการแพทย์ ในยุคนั้นคนเชื่อว่าโรคเกิดจากปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ การที่มนุษย์จะพ้นจากโรคร้ายไข้เจ็บได้ก็โดยการเช่นไฟ การบูชายันต์ เป็นต้นบุคคลสำคัญที่เริ่มงานทางด้านสาธารณสุข คือ พระพุทธเจ้า และหมอชีวกโกมารภัจจ์ ผู้เป็นหมอสมุนไพรร พระพุทธเจ้าทรงเป็นนักการสาธารณสุขที่ยอดเยี่ยม เพราะท่านได้ทรงบัญญัติให้พระต้องดื่มน้ำจากเครื่องกรองน้ำ และห้ามพระสาวกของพระองค์ถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะ ลงในแม่น้ำลำคลองจากศิลาจารึกของอาณาจักรขอม ซึ่งจารึกไว้ว่าประมาณ พ.ศ. 1725 - 1729 พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลตามความเชื่อในพระพุทธศาสนา โดยสร้างสถานพยาบาล เรียกว่า อโรคยาศาลาขึ้น 102 แห่ง ในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย และบริเวณใกล้เคียง

☆ สมัยสุโขทัย

การแพทย์ในสมัยสุโขทัย มีการค้นพบหินบดยาสมัยทวารวดี ซึ่งเป็นยุคก่อนสมัยสุโขทัย และได้พบศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงบันทึกว่า ทรงสร้างสวนสมุนไพรมหาใหญ่ไว้บนเขาหลวง หรือเขาสรรพยา ซึ่งปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย สำหรับให้ราษฎรได้เก็บสมุนไพรรไปใช้รักษาโรคในยามเจ็บป่วย

ศิลาจารึกกล่าวว่า ความสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ธัญญาหารว่า “ป่าพร้าวก็หลายในเมือง ป่าลาวก็หลายในเมือง หมากม่วง ก็หลายในเมือง หมากขามก็หลายในเมือง” ในด้านอาหาร ศิลาจารึกว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” แสดงถึงความสมบูรณ์ด้านอาหาร โปรตีนและอาหารแป้งด้วย

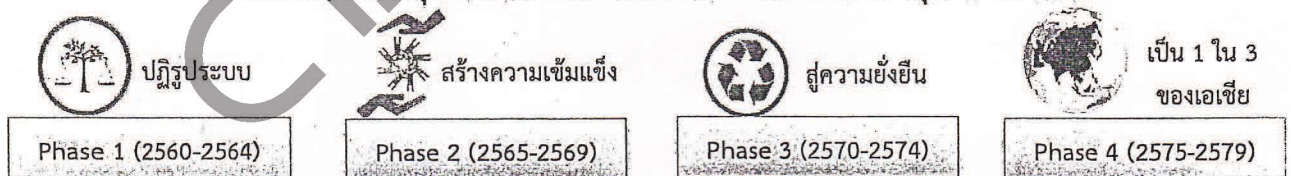
☆ สมัยกรุงศรีอยุธยา

จากบันทึกประวัติศาสตร์ว่า ได้เกิดโรคติดต่ออันตรายขึ้นในเมืองอุททอง อันเป็นเมืองหลวงเดิมจนประชาชนต้องอพยพมาตั้งเมืองใหม่ คือ กรุงศรีอยุธยาเพียงระยะเวลา 7-8 ปี ตั้งแต่พุทธศักราช 1893 ถึง 1900 ได้เกิดมเหือดหวาดโรคขึ้นเป็นครั้งแรกในกรุงศรีอยุธยา จนถึงปีพุทธศักราช 2077 ปรากฏตามพงศาวดารว่า กรุงศรีอยุธยาได้มีไข้ทรพิษระบาดเป็นเหตุให้พระบรมราชาที่ 4 แห่งกรุงศรีอยุธยาประชวรและสวรรคต ซึ่งโรคร้ายไข้เจ็บที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น ถ้าเป็นโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้นแต่ละครั้งจะทำลายชีวิตผู้คนครั้งละมากมาย เพราะ

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข)
(ตุลาคม 2559 ถึง พ.ศ. 2579)

Road map แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข (4 Phase)

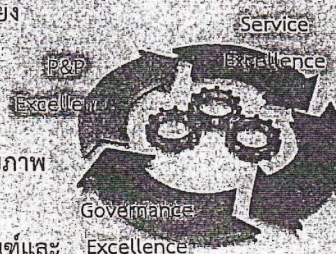

4 Excellence Strategies

(16 แผนงาน 48 โครงการ)

1. พัฒนาคูณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย
2. การป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
3. ความปลอดภัยด้านอาหารและลดปัจจัยเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
4. การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

1. ระบบข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ
2. ระบบหลักประกันสุขภาพ
3. ความมั่นคงด้านยาและเวชภัณฑ์และการคุ้มครองผู้บริโภค
4. ระบบธรรมาภิบาล

1. การพัฒนาระบบการแพทย์ปฐมภูมิ
 2. การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ
 3. ศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์
 4. ศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ/เขตเศรษฐกิจพิเศษ
1. การวางแผนกำลังคนด้านสุขภาพ
 2. การผลิตและพัฒนาากำลังคน
 3. การพัฒนาประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการกำลังคนด้านสุขภาพ
 4. การพัฒนาเครือข่ายภาคประชาชนและภาคประชาสังคมด้านสุขภาพ

ตอบ ข้อ ง.

คำอธิบาย เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ให้ชัดเจนเพื่อมิให้มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ และเพื่อให้การบริหารงานในระดับกระทรวงมีเอกภาพสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่รัฐมนตรีกำหนดได้ และสมควรเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนให้ครบถ้วนชัดเจนเพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคในการปฏิบัติราชการ และกำหนดอำนาจและหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในการควบคุมดูแลการปฏิบัติราชการของข้าราชการซึ่งปฏิบัติราชการในเขตจังหวัดให้เหมาะสมขึ้น ประกอบกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการบริหารราชการแผ่นดินได้ประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว สมควรแก้ไขปรับปรุงเป็นพระราชบัญญัติเสียในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เจาะข้อสอบพระราชบัญญัติ

ระเบียบข้าราชการพลเรือนพ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ฉบับปัจจุบัน

- ก. ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน
- ข. ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นปีที่ ๖๕ ในรัชกาลปัจจุบัน
- ค. ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน
- ง. ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นปีที่ ๖๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

ตอบ ข้อ ก.

คำอธิบาย ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

๒. พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่าโดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของใคร

ก. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ข. คณะปกครองประเทศสูงสุด
ค. คณะปฏิวัติสูงสุดเพื่อการปกครองประเทศ	ง. คณะทำงานบริหารราชการแผ่นดิน

ตอบ ข้อ ก.

๑๑๕. ใครคือผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ก. พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

ข. พลเอกสุจินดา คราประยูร

ค. พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์

ง. พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

ตอบ ข้อ ค.

เจาะข้อสอบ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. 2540

.....

1. ข้อใดไม่ใช่หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ 2540

ก. รัฐวิสาหกิจ

ข. ศาล

ค. ราชการส่วนท้องถิ่น

ง. ราชการส่วนภูมิภาค

จ. ถูกทุกข้อ

ตอบ ข.

3. ข้อใดคือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

ก. ข้อมูลประวัติการทำงาน

ข. รูปถ่าย

ค. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัว

ง. ข้อมูลการเขียนป้าย

จ. ถูกทุกข้อ

ตอบ จ.

4. ผู้ใดมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ก. นายกรัฐมนตรี

ข. เลขาธิการสำนักงานกฤษฎีกา

ค. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

ง. ประธานศาลปกครองสูงสุด

จ. ถูกทั้งข้อ ก และ ข

ตอบ ก.

5. สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจัดตั้งในหน่วยงานใด

ก. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ค. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ง. กรมประชาสัมพันธ์

จ. รัฐสภา

ตอบ ค.

100. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ควรเปิดเผยหน่วยงานรัฐต้องดำเนินการตามข้อใด

ก. แจ้งให้ประชาชนทราบ	ข. ประกาศห้ามในราชกิจจานุเบกษา
ค. ลบหรือตัดทอนข้อมูลข่าวสารนั้น	ง. ทำคำสั่งมิให้เปิดเผย
จ. ไม่มีข้อใดถูก	

ตอบ ง.

เจาะข้อสอบพระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

.....

๑. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ตราพระราชกฤษฎีกา โดยอาศัยกฎหมายใด

- ก. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ข. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
ค. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕
ง. ถูกทุกข้อ

ตอบ ข้อ ง.

คำอธิบาย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๓/๑ และมาตรา ๗๑/๑๐(๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

๒. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.

- ก. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
ข. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๕
ค. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๐
ง. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๐

ตอบ ข้อ ก.

คำอธิบาย มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖”

ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(พ.ศ.2560-2564)**1. กรอบแนวคิดและหลักการ**

ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ประเทศไทยจะยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสถานการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ทำให้การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้ (1) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม (3) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ (4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2. สถานะของประเทศ**2.1 ด้านเศรษฐกิจ**

2.1.1. 3 ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 เริ่มแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แม้ว่าเศรษฐกิจของไทยในระยะที่ผ่านมา (ยกเว้นช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ปี 2540-2541) จะขยายตัวได้ดีเฉลี่ยประมาณร้อยละ 5 ต่อปี จนทำให้รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capita) ในปี 2557 อยู่อู่ที่ประมาณ 196,240 บาท หรือประมาณ 6,041 ดอลลาร์ สหรัฐ ต่อคนต่อปี ซึ่งทำให้ประเทศไทยได้ขยับฐานะขึ้นมาเป็นประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูง (Upper Middle Income Country) แต่ในระยะ 8 ปีที่ผ่านมา การขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงและมีความผันผวน โดยขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.2 ชะลอจากร้อยละ 5.7 ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ซึ่งต่ำกว่าศักยภาพของระบบเศรษฐกิจและต่ำกว่าระดับที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางในระยะเวลาดังกล่าว โดยสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งมาจากการชะลอตัวของการลงทุนโดยรวมอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จาก สัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ลดลงจากร้อยละ 41.3 ในช่วงปี 2534 – 2539 เป็นร้อยละ 25.5 ในช่วงปี 2543 – 2557 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค จะพบว่าอัตราการขยายตัวของการลงทุนของไทยโดยเฉลี่ยในช่วงปี 2543 - 2557 อยู่ที่ประมาณร้อยละ 4.9 ต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซียซึ่งมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าไทย

2.1.2 การปรับโครงสร้างการผลิตสู่ประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูง แต่ความสามารถใน

แผนงานโครงการ การติดตามประเมินผล

.....

➤ หลักการและการบริหารแผนงานและโครงการทั่ว ๆ ไป

วัตถุประสงค์ของการบริหารแผนงานและโครงการในภาพโดยรวม

เพื่อให้แน่ใจอย่างสมเหตุสมผลว่า แผนงานและโครงการต่าง ๆ โดยรวมของ องค์กรทั่วไป มีการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร เวลา รวมทั้งการบริหารแผนงานและโครงการต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์อย่างมั่นใจ โดยทั่วไปการบริหารแผนงาน/โครงการจะต้องมีหลักการดังนี้

1. ต้องตรงต่อเวลา
2. เป็นไปตามงบประมาณที่กำหนดไว้
3. เป็นไปตามความต้องการของคณะกรรมการ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. และเป็นที่พึงพอใจของผู้ที่มีผลประโยชน์ร่วม

เพื่อให้การบริหารแผนงานและโครงการได้ผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ควรที่จะได้ทราบถึงแนวความคิดในเรื่องต่อไปนี้

- ระดับนโยบาย คือ การวางแผนกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
- ระดับกลาง เป็นระดับที่คอยควบคุมดูแลให้การปฏิบัติเป็นไปตามนโยบาย หรือแผนงานที่ได้กำหนดไว้
- ระดับปฏิบัติ ซึ่งเป็นฐานใหญ่ขององค์กร เป็นแหล่งที่ทำให้เกิดระบบการบริหารแผนงานและโครงการ เพื่อสนองความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ
-

➤ การบริหารแผนงานและโครงการประกอบการเสนอการจัดทำงบประมาณโดยย่อ

การวางแผนงาน/โครงการ ประกอบการจัดทำงบประมาณ และเพื่อการติดตามผลการดำเนินงานของ องค์กร ในภาพโดยรวมเป็นสิ่งที่มีความจำเป็น เพื่อ :-

1. ให้การจัดทำงบประมาณ และการพิจารณาของผู้เกี่ยวข้อง มีคุณภาพ จากการมีข้อมูลที่เพียงพอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากองค์กรมีงบประมาณจำกัด และ
2. เพื่อการติดตามผลการดำเนินงานและศักยภาพของผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อการติดตามการใช้และบริหารงบประมาณในเวลาที่เหมาะสม
4. เป็นกระบวนการบริหารในลักษณะของการป้องกันและแก้ไขปัญหาในระหว่างการดำเนินการเมื่อการบริหารแผนงานใช้แนวทางการบริหารความเสี่ยงควบคู่กันไปด้วย

 การบริหารจัดการ**Management Meaning (ความหมายของการบริหารจัดการ)**

★ ความหมายของการบริหารจัดการ

ธุรกิจหรือ องค์กร แสดงให้เห็นจากกลุ่มของบุคคลที่มาร่วมกันทำงานด้วยโครงสร้างและการประสานงาน เป็นหลักการชัดเจนแน่ชัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดเป้าหมายไว้ (Ricky W. Griffin, 1999, p.6) ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัตถุดิบ (Material) เครื่องจักร (Machine) วิธีการ (Method) และการบริหาร (Management) หรือที่นิยมเรียกกันว่า 6M's

ความหมายของการบริหารจัดการนั้น สามารถจำกัออกมาตามความเข้าใจได้ โดย คำว่า “Management” อาจแปลว่า การจัดการหรือการบริหารหรือการบริหารจัดการก็ได้ซึ่งในหนังสือองค์การและการจัดการฉบับสมบูรณ์ โดย รศ.ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2545, น.18-19) ได้รวบรวม ความหมายของคำว่า “การบริหารจัดการ” และ “การจัดการ” ได้ดังนี้

1. คำว่า “การบริหาร” (Administration) จะใช้ในการบริหารระดับสูง โดยเน้นที่การกำหนดนโยบายที่สำคัญและการกำหนดแผนของผู้บริหารระดับสูง เป็นคำนิยมใช้ในการบริหารรัฐกิจ (Public Administration) หรือใช้ในหน่วยงานราชการ และคำว่า “ผู้บริหาร” (Administrator) จะหมายถึงผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในองค์กรของรัฐ หรือองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไร (Schermerhorn, 1999, p.G-2) การบริหาร คือกลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Leading/Directing) หรือการอำนวยการ และการควบคุม (Controlling) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์กร (6 M's) เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุความสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลครบถ้วน

2. คำว่า “การจัดการ” (Management) จะเน้นการปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบาย (แผนที่วางไว้) ซึ่งนิยมใช้ในการจัดการธุรกิจ (Business management) ส่วนคำว่า “ผู้จัดการ” (Manager) จะหมายถึงบุคคลในองค์กรซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบต่อกิจกรรมในการบริหาร ทรัพยากรและกิจกรรมงานอื่นๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ขององค์กร

การบริหารจัดการ (Management) หมายถึงชุดของหน้าที่ต่างๆ (A set of functions) ที่กำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) หมายถึง การใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า (Cost-effective) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) นั้นหมายถึงการตัดสินใจได้อย่าง

44. หน่วยงานวางแผนกลางของไทยคือหน่วยงานใด

ก. สศช.

ข. สตง.

ค. สวช.

ง. สสวท.

ตอบ ก. สศช.

45. เมื่อเราศึกษานโยบายได้นำเอาพฤติกรรมของสังคมมาเป็นกรอบในการอธิบายนั้นเราเรียกการศึกษาแนวนี้ว่าอะไร

ก. ศึกษากระบวนการของนโยบาย

ข. ศึกษากระบวนการของนโยบาย

ค. ศึกษาทฤษฎีของนโยบาย

ง. ศึกษาขอบเขตของนโยบาย

ตอบ ง. ศึกษาขอบเขตของนโยบาย

.....๕

เจาะข้อสอบวิเคราะห์นโยบายและแผน ชุดที่ 2

1. การวางแผนนโยบายของรัฐนั้น ปัจจัยและสิ่งแวดล้อมในทางกายภาพหรือชีวภาคนั้นซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนประกอบของนโยบายของรัฐนั้นได้แก่อะไรบ้าง

ก. แร่ธาตุและโครงสร้างทางการเมือง

ข. สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

ค. สิ่งแวดล้อมทางการเมือง

ง. มนุษย์และสัตว์

จ. ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพทางสังคม

ตอบ ง

2. Felix A. Nigro ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณะไว้ว่าเป็นการร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะและรวมถึงในเรื่องอะไรบ้าง

ก. ฝ่ายบริหารและการคลัง

ข. ฝ่ายตุลาการและการบริหารงานบุคคล

ค. การจัดองค์การและการสั่งงาน

ง. การสั่งการและการสื่อสาร

จ. การประชาสัมพันธ์และควบคุมงาน

ตอบ ค

3. Edwin B. Flipo ได้ให้คำนิยามของการบริหารว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้คือ

ก. การวางแผนการประสานงาน

ข. การอำนวยความสะดวกและการจัดการองค์การ

ค. การจัดองค์การและการสั่งงาน

ง. การสั่งการและการสื่อสาร

จ. การประชาสัมพันธ์และควบคุมงาน

ตอบ ข

เจาะข้อสอบวิเคราะห์นโยบายและแผน ชุดที่ 3

1. การวางแผนให้ประโยชน์ต่อองค์การอย่างไรบ้าง
 - ก. ช่วยชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น
 - ข. ช่วยปรับทิศทางอนาคตขององค์การ
 - ค. ช่วยปรับและยกระดับคุณภาพของกระบวนการตัดสินใจภายในองค์การให้ดีขึ้น
 - ง. ถูกทุกข้อ

ตอบ ง.
2. ข้อใดคือการเรียงลำดับจากภาพกว้าง ๆ ไปสู่รายละเอียด
 - ก. นโยบาย แผนงาน โครงการ
 - ข. แผนงาน นโยบาย โครงการ
 - ค. แผนงาน โครงการ นโยบาย
 - ง. นโยบาย โครงการ แผนงาน

ตอบ ก.
3. โครงการต่างกันงานประจำในประเด็นที่สำคัญอย่างไร
 - ก. โครงการมีงบประมาณที่แน่นอน แต่งานประจำไม่มีงบประมาณที่แน่นอน
 - ข. โครงการมีกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดแน่นอน แต่งานประจำเป็นกิจกรรมต่อเนื่องตลอดเวลา

ค. โครงการต้องมีหลายหน่วยงานร่วมรับผิดชอบ แต่งานประจำมีหน่วยงานเดียวรับผิดชอบ

ง. โครงการไม่มีงบประมาณแน่นอน แต่งานประจำมีงบประมาณที่แน่นอน

ตอบ ข.
4. การตัดสินใจเลือกโครงการที่ดีควรจะเลือกโครงการที่มีลักษณะใดบ้าง
 - ก. เป็นโครงการที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด แต่ใช้ระยะเวลานาน
 - ข. เป็นโครงการที่ให้ผลตอบแทน แต่ใช้ระยะเวลาน้อยที่สุด
 - ค. เป็นโครงการที่ใช้งบประมาณและทรัพยากรน้อยที่สุด
 - ง. เป็นโครงการที่มีอุปสรรคมากที่สุด

ตอบ ข.
5. ประสิทธิภาพของโครงการ หมายถึงสิ่งใด
 - ก. โครงการได้ผลผลิตเร็วกว่าที่กำหนด
 - ข. โครงการใช้ค่าใช้จ่ายต่ำ
 - ค. โครงการได้ผลผลิตครบถ้วนภายในเวลาและทรัพยากรที่กำหนด